

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิด เกี่ยวกับการจัดหลักสูตรพลศึกษา

หลักการ เคลื่อนไหวของมนุษย์ เป็นรากฐานที่สำคัญของการพลศึกษาและ เมื่อการเคลื่อนไหว ผนวกเข้ากับการเล่นองค์ประกอบทั้งสองนี้จะเป็นสื่อที่สำคัญทางการศึกษา ความรับรู้ในการทรงตัว หรือความสามารถในการควบคุมการเคลื่อนไหว เป็นประสบการณ์ที่สำคัญต่อชีวิตที่วิชาพลศึกษาจะต้องสร้างให้ผู้เรียน ความคิดเห็นข้างต้นนี้ แอนนาริโน และคณะ (Annarino and Others) ได้เสนอไว้ในแนวกว้างสำหรับการสร้างหลักสูตรพลศึกษาชั้นประถมศึกษาในรายละเอียดของหลักสูตร เขา เน้นว่า โปรแกรมพลศึกษาจะต้องสร้างประสบการณ์ที่เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตและสัมพันธ์กับวิถีภาวะของนักเรียน... กิจกรรมการเคลื่อนไหวพื้นฐานที่สำคัญ การวิ่ง การกระโดด การเปลี่ยนทิศทาง ซึ่งจะ เป็นพื้นฐานสำหรับทักษะอื่นที่ซับซ้อนยิ่งขึ้นอันรวมถึงสมรรถภาพทางกาย¹ สทروب (Straub) กล่าวว่า "โรงเรียนจะต้องเน้นความช่วยเหลือให้นักเรียนในด้านความสนใจ ทักษะ และ ความรู้อย่างแท้จริงในการใช้ชีวิตอย่างมีความสุข เขามีความคิดเห็นว่าหลักสูตรพลศึกษาจะ ช่วยส่งเสริมโปรแกรมการศึกษาของโรงเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในบรรดา กิจกรรมเหล่านี้ ก็ฟันนับว่าเป็นสื่อสำคัญในการเรียนรู้ การดำเนินชีวิตกับการกีฬาที่มีความสัมพันธ์กันมาก²

¹ Anthony A. Annarino and Others, Curriculum Theory and Design in Physical Education, (Missouri:The C.V. Mosby Co.,1980), pp. 60-61.

² William F. Straub, The Lifetime Sports-Oriented Physical Education Program (Englewood Cliffs, New Jersey:Prentice Hall, 1976), pp. 10-11.

สมชาย ประเสริฐศิริพันธ์ ได้กล่าวว่า

โรงเรียนมีบทบาทในการที่จะต้องเตรียมคนให้พร้อมที่จะออกไปสู่โลกภายนอก (หลังวัยเรียน) กล่าวได้ว่า การพลศึกษาในโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้วจะนำไปใช้ได้มากน้อยเพียงใด หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่ง ความสำเร็จของการพลศึกษาในโรงเรียนได้จากการที่ตลอดชีวิตของแต่ละคนมีแรงจูงใจที่จะออกกำลังกาย (เล่นกีฬา) ตลอดไป เพื่อรักษาสมรรถภาพของคนให้ได้อยู่เสมอ¹

วรศักดิ์ เพียรชอบ ได้กล่าวว่า

ความมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาพลศึกษาตอนต้น 2521 และมัธยมศึกษาตอนปลาย 2524 กล่าวได้ว่าเป็นความมุ่งหมายที่ครอบคลุมพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในทุก ๆ ด้าน กล่าวคือในทางด้านประชานวิสัย หรือพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ด้านวิภา-วิสัยหรือจิตวิสัย (Affective Domain) ด้านจลนวิสัยหรือทักษะวิสัย (Psychomotor Domain) ด้านสมรรถภาพทางกายวิสัย (Physical Fitness Domain) และด้านสังคมวิสัย (Social Domain) ทั้งนี้เพราะถือว่าพฤติกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เหล่านี้มีความจำเป็นและสำคัญในตัวนักเรียนเหมือนกันทั้งสิ้น ฉะนั้นหลักสูตรวิชาพลศึกษาที่กล่าวนี้คือ หลักสูตรที่มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการพัฒนาการในพฤติกรรมทุกด้านที่กล่าวนี้ คือ นักเรียนจะเป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านพลศึกษา มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา มีทักษะในกิจกรรมพลศึกษาต่าง ๆ มีสุขภาพและสมรรถภาพทางด้านร่างกายและจิตใจ และมีคุณธรรม นำใจนักกีฬา มีระเบียบวินัยควบคู่กันไปพร้อม ๆ กัน ส่วนลักษณะของหลักสูตรในด้านกิจกรรมภาคทฤษฎี และวิชาเลือกนั้นได้จัดแยกไว้เป็นหมวดหมู่โดยชัดเจน กิจกรรมประเภทบังคับนั้น เป็นกิจกรรมที่นอกจากจะมีคุณค่า และมีส่วนช่วยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของวิชาพลศึกษาที่ตั้งไว้แล้ว จะต้องเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าในทางนันทนาการในภาคหน้า เป็นกิจกรรมที่เป็นพื้นฐานของกิจกรรมอย่างอื่น ๆ ต่อไปอีก และในขณะเดียวกันก็เป็นกิจกรรมที่เป็นศิลปะ และวัฒนธรรมของชาติไทยด้วย ฉะนั้นจึงเห็นได้ว่า ในรายวิชาภาคบังคับในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 2521 กิจกรรมที่บังคับส่วนใหญ่ เช่น เทเบิลเทนนิส ยืดหยุ่น กริธา ตะกร้อ กระบี่ และบาสเกตบอล จะมีคุณสมบัติสำคัญตามเกณฑ์ที่ได้กล่าวมาแล้วนี้²

¹ สมชาย ประเสริฐศิริพันธ์, "กีฬาเพื่อการสันตนาการในหลักสูตรวิชาพลศึกษา," วารสารสหศึกษา พลศึกษา และสันตนาการ 3 (มกราคม 2520) : 94.

² วรศักดิ์ เพียรชอบ, "การวิเคราะห์หลักสูตรวิชาพลศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 2521 และมัธยมศึกษาตอนปลาย 2524," วารสารสหศึกษา พลศึกษา และสันตนาการ 8 (เมษายน 2525) : 23-26.

นอกจากนี้ผู้เขียนท่านนี้ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการพิจารณาบรรจุวิชาพลศึกษารายวิชา บังคับลงในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 ว่า

...ในหนึ่งปีจัดวิชาเรียนให้สองวิชา แต่เรียนตลอดทั้งสองภาคเรียน เพราะต้องการให้กิจกรรมแต่ละอย่างกระจายไปทั้งปี นักเรียนจะได้รับการฝึกหัดเป็นระยะเวลา นาน ทำให้มีโอกาสพัฒนามาก คิดในแง่จำนวนกิจกรรม เวลาเรียนในภาคหนึ่ง ๆ มี ชั่วโมงเรียน 2 คาบต่อสัปดาห์ ดังนั้นถ้าจัดหลายกิจกรรม (วิชา) โอกาสที่นักเรียน จบไปแล้วจะเล่นไม่ได้ย่อมมีมาก จึงจัดกิจกรรมให้น้อยเพียง 6 กิจกรรม เพื่อให้ นักเรียนเล่นได้ในระยะเวลา สถานที่และอุปกรณ์ที่จำกัดนอกเหนือจากการมีพัฒนาการ ในพฤติกรรมด้านอื่น ๆ ขณะเดียวกันลำดับของกิจกรรมก็จะจัดจากกิจกรรมที่เป็นพื้นฐาน ง่าย ๆ ไปสู่กิจกรรมที่ยากขึ้นเป็นลำดับ คือ ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จัดวิชา เทเบิลเทนนิส กับวิชายืดหยุ่นให้เรียน เนื่องจากเด็กชั้นนี้ยังเล็กเกินไป ต้องการฝึก สายตา มือ ประสาทจึงจัดกีฬาประเภทนี้สนองต่อทักษะ โดยยืดหยุ่นจะเป็นพื้นฐานใน การเคลื่อนไหว ป้องกันอันตราย ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นักเรียนเริ่มโตขึ้น วิชากระบี่ กระบองจะส่งเสริมความคล่องแคล่วว่องไวในการป้องกันตัว นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ได้ ส่วนวิชากรีฑา จะเป็นพื้นฐานของกีฬาต่าง ๆ ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จัดวิชาตะกร้อ และบาสเกตบอลให้ เนื่องจากเด็กโตแล้ว สามารถใช้ทักษะทางกีฬาที่สูงขึ้นได้ ตะกร้อ สามารถสอนได้สะดวกโดยไม่มีปัญหาเรื่องสถานที่และอุปกรณ์ เหตุผลอีกประการหนึ่งที่ เลือกกิจกรรมทั้ง 6 วิชานั้น คือ ต้องการให้ต่อเนื่องกับพัฒนาการขั้นพื้นฐานที่นักเรียน ได้รับมาจากชั้นประถมศึกษา¹

จากแนวความคิดของนักพลศึกษาข้างต้น ต่างมีความเห็นสอดคล้องกันในหลักการที่ สำคัญคือ การจัดหลักสูตรพลศึกษา จะต้องเน้นถึง การนำกิจกรรมพลศึกษาไปใช้ในชีวิต ประจำวัน เพื่อการพัฒนาชีวิตของผู้เรียนระยะยาวให้สามารถรักษาสมรรถภาพ และสุขภาพ ให้ดีอยู่ตลอดไป

¹ วรศักดิ์ เพียรชอบ, "เกณฑ์การจัดเนื้อหาและกิจกรรมพลศึกษา," การ บรรยายรายวิชา การพัฒนาหลักสูตรพลศึกษา บรรยาย ณ ภาควิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 19 มกราคม 2526 (เอกสารการบรรยายที่มีได้ตีพิมพ์).

องค์ประกอบที่มีผลต่อการนำวิชาพลศึกษาไปใช้

1. องค์ประกอบด้านผู้เรียน

นักเรียนซึ่งเป็นผู้ผ่านกระบวนการเรียนการสอน ควรจะมีความพร้อมดังนี้

1.1 ทักษะจิตต่อวิชาพลศึกษา เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ทางด้าน วิชาวิสัย (Affective Domain) ซึ่งมีความสำคัญอย่างมากในการกำหนดพฤติกรรมด้าน อื่น ๆ การจะนำกิจกรรมพลศึกษาไปใช้ก็เพราะมีความพอใจของนักเรียน เกี่ยวกับคุณค่า ความสำคัญของวิชาพลศึกษา มีค่านิยมในระดับสูงต่อการบำรุงรักษาสุขภาพของตนเองให้ค อยู่เสมอ

1.2 ความเข้าใจในเรื่องคุณค่า และประโยชน์ของวิชาพลศึกษา เมื่ ่นักเรียนรู้ถึงคุณประโยชน์ก็จะชอบและใช้เวลาว่างในการเล่นกีฬา ซึ่งจะให้มีทัศนคติที่ดี ต่อวิชาพลศึกษาต่อไปด้วย

1.3 ความสำเร็จในทักษะต่าง ๆ ในกิจกรรมนั้น ๆ นักเรียนที่มีความ สำเร็จก็จะชอบในการนำทักษะนั้น ๆ มาใช้ออกกำลังกายในยามว่าง ในขณะที่เดียวกันผู้ ที่ไม่ประสบความสำเร็จก็จะไม่สนใจที่จะ เรียนหรือฝึกฝนต่อไป

1.4 ประเภทของกิจกรรมที่จัดสอนในหลักสูตรวิชาพลศึกษา ถ้าเป็นกิจกรรม ที่นักเรียนมีความสนใจและชอบ นักเรียนก็จะใช้กิจกรรมนั้นในการฝึกซ้อมหรือออกกำลังกาย

1.5 ปัจจัยอื่น ๆ เช่น ตัวครูผู้สอน วิธีสอน สถานที่เรียน อุปกรณ์ คณะนวิชาพลศึกษา สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่มีผลต่อทัศนคติและการนำไปใช้ของนักเรียนทั้งสิ้น¹

2. องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมหรือโอกาสที่เอื้ออำนวยต่อการนำวิชาพลศึกษาไปใช้

¹ ศุภชัย มั่นใจตน, "ทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อวิชา พลศึกษา," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2526) หน้า 64 - 65.

2.1 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการกีฬาหรือการออกกำลังกายในชุมชนที่อยู่อาศัยของนักเรียน เช่น มีสนามกีฬา ศูนย์เยาวชน ศูนย์ฝึกกีฬา ฯ ตลอดจนหน่วยงานที่จะให้บริการด้านการกีฬาและการออกกำลังกาย จัดว่าเป็นสิ่งจูงใจที่ดีในการนำวิชาพลศึกษาไปใช้

2.2 ภายในชุมชนที่ที่พักอาศัยของนักเรียนมีความตื่นตัวทางด้านการกีฬา จะให้มีการแข่งขันกีฬา หรือจัดตั้งชมรมกีฬา

2.3 บุคคลภายในครอบครัว หรือญาติพี่น้อง เป็นนักกีฬา หรือทำงานเกี่ยวข้องกับวงการกีฬา

2.4 การสนับสนุนของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

2.5 กลุ่มเพื่อนสนิท ที่ชอบ เล่นกีฬา หรือเป็นนักกีฬา

2.6 ลักษณะการดำเนินชีวิต ที่ต้องการความกระฉับกระเฉงเป็นพิเศษ เช่น นักเรียนต้องวิ่งขึ้น-ลง ห้อยโหน รถประจำทาง หรือการปฏิบัติภารกิจที่ใช้แรงงาน จะมีส่วนสำคัญในการนำวิชาพลศึกษามาปรับปรุงกิจกรรมดังกล่าว

ที่กล่าวมานี้ เป็นองค์ประกอบในด้านสิ่งแวดล้อมหรือโอกาสที่เอื้ออำนวยให้นักเรียนนำประสบการณ์จากวิชาพลศึกษาไปใช้ ประสบการณ์ซึ่งเป็นคุณสมบัติด้านความพร้อมของผู้เรียน เป็นสิ่งที่ได้รับการปลูกฝังมาจากระบวนการเรียนการสอนจะได้รับการสานต่อ และนำไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน เพื่อผลทางสุขภาพได้มากนักยิ่งใด ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมนี้มากเช่นกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

ในปี พ.ศ. 2523 เอนก ช้างน้อย ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการเรียนการสอนวิชา กระบี่กระบองในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร" โดยใช้แบบสอบถามกับครูพลศึกษาจำนวน 55 คน และนักเรียนจำนวน 350 คน พบว่า การปลูกฝังในการ

นำวิชาการปะกระบองไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันยังมีน้อย ปัญหาในการนำไปประยุกต์ใช้คือ

1. การสอนให้ผู้เรียนใช้ท่ารำของปะกระบองเพื่อบริหารร่างกายในการออกกำลังกาย
2. การสอนให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตัวเองในสถานการณ์ต่าง ๆ
3. การสอนให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านลักษณะอาการของผู้ที่จะทำร้ายด้วยอาวุธต่าง ๆ
4. การสอนให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าที่จะเผชิญต่อภาวะต่าง ๆ อย่างมีหลักวิชาการและเหตุผล
5. การสอนให้ผู้เรียนมีความสุขรอบคอบ มีความสามารถในการตัดสินใจได้ถูกต้อง ฉับพลัน
6. การสอนให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเคลื่อนไหวในรูปแบบของวิชาการปะกระบองในการหลบหลีกอาวุธ¹

ในปี พ.ศ. 2524 ขจร ตั้งสุวรรณรังษี ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการเรียนการสอนวิชายืดหยุ่นในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตกรุงเทพมหานคร" โดยใช้แบบสอบถามกับครูพลศึกษาจำนวน 48 คน และนักเรียนจำนวน 240 คน พบว่า

1. ปัญหาด้านเนื้อหา ทั้งยืดหยุ่น 1 และยืดหยุ่น 2 คือท่าม้วนหลังต่าง ๆ ท่าสปริงคอ ท่าสปริงศรีษะ ท่าสปริงหลัง การพุ่งม้วนต่าง ๆ และการทำท่าต่าง ๆ ติดต่อกัน
2. ปัญหาด้านวัตถุประสงค์ กิจกรรม และวิธีดำเนินการเรียนการสอน คือ นักเรียนขาดแรงจูงใจ เพราะไม่มีโอกาสได้ชมการแข่งขันยืดหยุ่น ความสามารถพื้นฐานของนักเรียนไม่ดีพอ นักเรียนไม่มีความกล้าในการฝึกทักษะยาก ๆ
3. ปัญหาด้านอุปกรณ์และสถานที่ คือ อุปกรณ์ชำรุด ไม่เพียงพอ ไม่สามารถนำมาฝึกซ้อมนอกเวลาได้

---

¹ เอนก ช้างน้อย, "ปัญหาการเรียนการสอนวิชาการปะกระบองในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523), หน้า 114.

4. ปัญหาการวัดและประเมินผลคือ ไม่มีเกณฑ์ในการวัดแต่ละท่า ครูผู้สอนไม่มีความแม่นยำตรงในการวัดผล และการวัดผลต้องใช้เวลาามาก

5. ปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรคือ โรงเรียนขาดอุปกรณ์และสถานที่ให้นักเรียนได้ฝึกซ้อมนอกเวลาเรียน นักเรียนไม่มีโอกาสได้ชมการแสดง และร่วมแข่งขันยืดหยุ่น ครูไม่มีเวลาว่างในการฝึกซ้อมนอกเวลาให้นักเรียน¹

ในปีเดียวกันนี้ รัฐนิวรรณ ศษวัฒน์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการใช้หลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 วิชาพลศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร" โดยใช้แบบสอบถามกับครูพลศึกษาโรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนรัฐบาล จำนวน 200 คน ผลการวิจัยพบว่าในด้านความมุ่งหมายของหลักสูตร ครูพลศึกษาเห็นว่าเป็นความมุ่งหมายที่เหมาะสมดีแล้ว เนื้อหารายวิชาที่ประสบปัญหาในการสอนมากคือ วิชากระบี่ ในเรื่องเกี่ยวกับนักเรียนไม่มีความสนใจในกิจกรรมที่เรียน และเนื้อหาวิชามากเกินไป ในวิชาตะกร้อจะมีปัญหามากเกี่ยวกับเนื้อหาไม่เหมาะสมกับระดับของนักเรียน และอาจารย์ไม่มีความถนัดในการสอน และในวิชายืดหยุ่นจะมีปัญหามากเกี่ยวกับการไม่สามารถวัดและประเมินผลได้ทุกด้าน ครูพลศึกษาเห็นว่าวิชาที่ควรบรรจุในหมวดวิชาบังคับคือ วอลเลย์บอล แบดมินตัน กิจกรรมเข้าจังหวะ ฟุตบอล และศิลปะป้องกันตัว นอกจากนี้ โรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดความพร้อมในเรื่องอุปกรณ์ สถานที่โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วิชากรีฑา เทเบิลเทนนิส และยืดหยุ่น²

ในปีเดียวกันนี้ ทิพวัลย์ เรืองขจร ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 วิชาพลศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลในเขตการศึกษา 3" โดยใช้แบบสอบถามกับครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับจังหวัด และระดับอำเภอ รวม 143 คน ผลการวิจัยพบว่า

¹ ขจร คิ่งสุวรรณรังษี, "ปัญหาการเรียนการสอนวิชายืดหยุ่นในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตกรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524) บทคัดย่อ.

² รัฐนิวรรณ ศษวัฒน์, " ปัญหาการใช้หลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 วิชาพลศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524), บทคัดย่อ.

1. ครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับจังหวัดมีปัญหามากในด้านการสอนให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น วิชาพลศึกษา การสอนให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ของวิชาตะกร้อ 1 และตะกร้อ 2 สำหรับครูพลศึกษาในโรงเรียนระดับอำเภอมีปัญหามากในด้านการสอนให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นวิชาพลศึกษา และการสอนให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ของวิชายืดหยุ่น 1 และยืดหยุ่น 2¹

ในปีเดียวกันนี้ วาสนา คุณวาทิสิทธิ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การใช้เวลาว่างของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร" โดยใช้แบบสอบถามกับนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 540 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. กิจกรรมที่นักเรียนสนใจและทำมากที่สุดในเวลาว่างคือ กิจกรรมบันเทิง รองลงมาคือ กิจกรรมกีฬาและการอ่านหนังสือ
2. นักเรียนใช้เวลาว่างที่โรงเรียน เป็นส่วนใหญ่ โดยการเข้าร่วมกิจกรรมทัศนศึกษาและกีฬาที่โรงเรียนจัดให้
3. ประเภทของกิจกรรมกีฬาที่นักเรียนชอบมากคือ ว่ายน้ำ แบดมินตัน เกมส ต่อสู้ป้องกันตัว ฟุตบอล และวอลเลย์บอล
4. ปัญหาที่ประสบในการใช้เวลาว่างคือ เวลา อุปกรณ์และสถานที่ไม่เพียงพอ²

ในปี พ.ศ. 2525 วรศักดิ์ เพียรชอบ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "โปรแกรมพลศึกษาและกีฬาเพื่อพัฒนาเยาวชนไทยในชนบท" โดยการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มประชากรที่เป็นเยาวชน ผู้ปกครอง หรือบิดามารดา ผู้นำชุมชน และครูจากภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ

¹ ทิพวัลย์ เรื่องขจร, "ปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 วิชาพลศึกษา ของโรงเรียนรัฐบาลในเขตการศึกษา 3" (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524), บทคัดย่อ.

² วาสนา คุณวาทิสิทธิ์, "การใช้เวลาว่างของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524), บทคัดย่อ.

จำนวน 3,000 คน ผลการวิจัยพบว่า สถานที่ที่เยาวชนส่วนใหญ่ใช้เพื่อเล่นกีฬา คือ สนามของโรงเรียน เวลาที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมพลศึกษาและกีฬาให้แก่เยาวชนในชนบทคือในตอนเย็นทุก ๆ วัน อุปสรรคสำคัญที่ทำให้เยาวชนในชนบทไม่สามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาและกีฬา ได้แก่

1. เยาวชนไม่มีอุปกรณ์สำหรับพลศึกษา และกีฬา
2. หมู่บ้านหรือชุมชนขาดงบประมาณที่จะส่งเสริมกิจกรรมพลศึกษาและกีฬา
3. เยาวชนไม่มีครูหรือผู้นำที่จะทำการสอนพลศึกษาและกีฬา
4. หมู่บ้านหรือชุมชนขาดผู้นำทางพลศึกษาและกีฬา
5. เยาวชนขาดสถานที่สำหรับกิจกรรมพลศึกษาและกีฬา¹

งานวิจัยในต่างประเทศ

ในปี ค.ศ. 1979 ฟอส (Foss) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "องค์ประกอบที่มีผลต่อการเข้าร่วมโปรแกรมพลศึกษาของวัยรุ่นหญิงในเขตเมือง" โดยส่งแบบสอบถามไปยังหญิงที่จบการศึกษาแล้วในรัฐมิชิแกน จำนวน 700 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่ยังไม่แต่งงาน เคยได้รับประสบการณ์ทางพลศึกษาจากการเรียนตามหลักสูตรของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ประสบการณ์ทางพลศึกษาขั้นพื้นฐานจากโรงเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีความสำคัญต่อการนำกิจกรรมพลศึกษาไปใช้ในชีวิตประจำวันมาก กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 70 เข้าร่วมโปรแกรมพลศึกษาเป็นประจำ ผู้ที่มีเข้าร่วมโปรแกรมพลศึกษาเนื่องจากกิจกรรมที่จัดให้ไม่มีความเหมาะสมกับเพศหญิง การส่งเสริมพลศึกษาของชุมชนน้อยเกินไป และกิจกรรมไม่เป็นที่น่าสนใจ²

¹ วรศักดิ์ เพียรชอบ, "โปรแกรมพลศึกษาและกีฬาเพื่อพัฒนาเยาวชนไทยในชนบท," ใน การศึกษากับการพัฒนาสังคมไทย (เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525), หน้า 40 - 41.

² Peggy Meister Foss, "Factor Related to Urban Adult Female Participation in Physical Education Activity Programs," Dissertation Abstracts International 40 (June 1980):6188 A.

ในปี ค.ศ. 1980 ซูดาน และ อีเวอเรต (Soudan and Everett) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "จุดประสงค์ของพลศึกษาตามความต้องการของนักศึกษามหาวิทยาลัยฟลอริดา" เพื่อจัดอันดับความสำคัญของจุดประสงค์ของวิชาพลศึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษาโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 909 คน ผลการวิจัยพบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุดของจุดประสงค์วิชาพลศึกษาที่นักศึกษาต้องการคือ

1. รักษาร่างกายให้มีสุขภาพและอยู่ในสภาพที่ดี
2. ทำให้ได้ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ

จุดประสงค์ที่นักศึกษาดังกล่าวต้องการน้อยที่สุดคือ การเตรียมตัวในวิชาชีพทางพลศึกษา และการพัฒนาทักษะกีฬาหลาย ๆ ชนิด¹

ในปี ค.ศ. 1981 มิกสัน (Mixon) ได้วิเคราะห์ทัศนคติที่เกิดจากโอกาสการเล่นกีฬาของนักศึกษา เพื่อศึกษาทัศนคติที่มีต่อกีฬา โดยจัดแบ่งกลุ่มผู้เข้าเล่นกีฬาตามลักษณะแรงจูงใจ 8 กลุ่ม คือ

1. เล่นเพราะกลุ่มเพื่อน (peer group)
2. เล่นเพราะสนใจ
3. เล่นเพราะพ่อแม่สนับสนุน
4. เล่นเพราะมีประสบการณ์
5. เล่นเพราะเพื่อนบ้านชักชวน
6. เล่นเพราะมีทัศนคติที่ดีต่อพลศึกษา
7. เล่นเพราะได้รับชัยชนะในการแข่งขัน
8. เล่นเพราะมีโอกาสเข้าอำนวยความสะดวก

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่จะมีทัศนคติที่ดีต่อพลศึกษา ถ้าได้มีโอกาสเข้าร่วมโปรแกรมพลศึกษา และกีฬาที่มีการอำนวยความสะดวก มีผู้ฝึกที่มีความสามารถ และได้

---

¹Salem Soudan and Peter Everett, "Physical Education Objectives Express as Needed by Florida State University Students," Journal of Physical Education, Recreation and Dance (May 1981) : 15-17.

รับการส่งเสริมฝึกหัด เป็นรายบุคคล ในขณะที่ยังศึกษาอยู่และจะส่งผลถึงสุขนิสัยในการเล่นกีฬาและนันทนาการเป็นประจำอีกด้วย การเปรียบเทียบพบความแตกต่างของทัศนคติในกลุ่มผู้เล่นกีฬา 4 กลุ่ม คือ

1. เล่นเพราะสนใจ
2. เล่นเพราะพ่อแม่สนับสนุน
3. เล่นเพราะมีชัยชนะในการแข่งขัน
4. เล่นเพราะเพื่อนบ้านชักชวน¹

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

---

¹Lawrence Bruce Mixon, "An Analysis of Attitude Pertaining of the Equality of Opportunity to Play Sport and Sport Engagement of Fifth and Eight-Grade Student in an Inner City Urban City and Suburban Setting," Dissertation Abstracts International 42 (April 1982) : 4352-A.